1827. Nr. 3.

DRENTSCHE COURANT.

DINGSDAG, DEN 9 JANUARIJ.

BRUSSEL, den 3 January.

Z. M. de Koning heeft, bij besluit van 23 December, bepaald, dat er middelen zullen worden beraamd, om, tot aankweeking van vaderlandsliefde, bevordering van burgerdeugd en instandhouding van het nationaal karakter, de zamenstelling eener nederlandsche geschiedenis, tot alle de gewesten dezes Rijks betrekkelijk, zoo veel mogelijk op echte beschriften gegrond, te bevorderen. Z. M. heeft den dien einde gelast, dat alle provinciale, stedelijke en gemeente-archiven, alsmede die der onderscheidene corporatien onverwijld ter orde zullen worden gebragt en dat daar toe van zullen worden medegeleverd. Z. M. heeft wijders alle deskundigen uitgenoodigd, om vóór Paaschen intezenden eene uitgewerkte schets van het ontwerp, naar hetwelk eene dergelijke geschiedenis zoude moeten worden bewerkt, met opgave der middelen, ten einde den ingeleverd, als geschiedschrijver des Rijks te benoemen.

— Bij besluit van 26 December heeft Z. M. bepaald, dat voortaan en van 1 Januarij 1827 geene registratie, als van eigen jagt, zal plaats hebben, ten zij de grond-eigenaar zich ieder jaar zijn regt, om op zijn eigen grond te jagen, hebbe voorbehouden.

ASSEN, den 28 December.

Te Groningen zijn van den 29 December 1826 tot en met den 5 Januarij 1827 gestorven 29 oude en 18 jongen, te zamen 47.

In het jaar 1826 zijn te Groningen overleden in

Januarij	56	Julij	153
Februarij	39	Augustus	445
Maart	65	September	669
April	42	October	586
Mei	54	November	416
Junij	102	December	226
		Totaal	2844

Het getal der geborenen heeft in het gemelde jaar beloopen 992

In de laatste jaren was het getal der overledenen steeds dan dat der geborenen.

— Bij besluit van Z. M. is op nieuw tot Maire der stad Assen benoemd de heer *H. J. Oosting*, te Meppel de heer *J. Aanstoot*, en tot Kerkvoogden in plaats van den overledenen heer *P. Hellerman* is benoemd de heer *J. Wispelwei*.

In het afgeloopen jaar bedraagt de Hoogeveen het getal geborenen 183, dat der gestorvenen 125, en zijn er 66 paren in het huwelijk bevestigd.

FRANKFORT, den 31 December.

Volgens een buitengewonen brief uit Zante, van eene vroege dagteekening, heeft de Reis-Effendi aan den daselven aangelanden ambassadeur, op zijne herhaalde vorstellen ten gunste der Grieken, voorloopig geantwoord, dat hij tegen de helft van January tot eene stellige verklaring op dit punt zal ter hand zijn. Men zegt, dat deze pogingen van den engelschen gezant krachtdadig ondersteund zijn door [illegible] vriendschappelijke gezindheid, die de Porte het grootst vertrouwen stelt, en deze mogendheid is Oostenrijk. Ook verhaalt men op de Ionische-Eilanden, dat de marquis *de Pauluoci*, kommandant van het oostenrijksch eskader, door zijn Gouvernement teruggeroepen is, omdat hij in de gestrengheid zijner maatregelen tegen de Grieken te ver gegaan zou zijn en dat Engeland deswegens aan het kabinet van Weenen vertoogen heeft doen indienen.

— Den 2 January. Te Triest heeft men bevigt, door een schip van Zante aangekomen, dat de egyptische expeditie voor haar binnenloopen te Navarino door storm een turksch transportschip heeft verloren en twee harer oorlogschepen zware averij bekomen hebben.

— Brieven uit Konstantinopel verzekeren, dat de fransche ambassadeur mede onderhandelt, om een vergelijk te doen treffen tusschen de Porte en Griekenland, en het schorsen der vijandelijkheden heeft voorgeslagen.

De tijding van de aankomst te Maltha van een fregat, in Amerika voor de Grieken gebouwd, wordt bevestigd.

LONDEN, den 29 December.

In onze fabryk-distrikten heeft alles een beter

aanzien gekregen, de prijzen der goederen zijn verbeterd, en op de meeste plaatsen is al het volk weder aan het werk, ofschoon tot een verminderd loon.

— Met de granen blijft het flauw, inzonderheid met de haver, waarvan de invoer alle denkbeeld te boven gaat, zijnde daarvan, van maandag den 18 tot den 27sten dezer, niet minder dan 80,000 kwartem ingevoerd.

— Den 2 Januarij. De stoomboot *sir Edward Banks* is zondag avond van Lissabon in vijf dagen te Portsmouth aangekomen met depeches voor het Gouvernement.

De berigten langs denzen weg bekend geworden, loopen tot den 26 der vorige maand en zijn zeer belangrijk. Uit dezelve blijkt, dat de boodschap van Zijne Majesteit aan het Parlement aan de portugesche cortes medegedeeld is en met veel erkentenis en geestdrift is ontvangen en dat ook de aanspraak van den heer *Canning* een gunstigen indruk op het publiek heeft gemaakt, welke niet weinig vermeerderde bij het aankomen van het eerste schip der engelsche expeditie, de *Pyramus*, en het landen van het 4de regement infanterie der garde, hetgeen met groot gejuich door het volk werd ingehaald, terwijl men berigt had, dat nog vier linieschepen met andere troepen naar de Taag waren. Het portugeesch gouvernement heeft gerneelijk toegestaan, dat de forten van den ingang der Taag door engelsche mariniers werden bezet.

De toestand der rebellen is zoodanig, dat men een spoedig einde van den opstand te gemoet zien mag. Volgens alle berigten zijn zij overal geslagen, waar zij door de constitutionelen zijn ontmoet. De marquis *de Chaves* was te Lamego met tien duizend man, die slecht uitgerust en mismoedig zijn. In Alemtejo had de graaf *de Villaflor* de insurgenten verdreven onder het bevel van *Magessi*.

Het schijnt, dat de zaak der oproerigen reeds op alle punten achteruit gegaan is, zelfs voor dat het bekend was, dat er hulptroepen van engeland onderweg waren.

— Men heeft thans de boodschap van den president der vereenigde Staten aan het Congres ontvangen, van den 6 december gedagteekend.

In dit stuk wordt, zoo als gewoonlijk, verslag gegeven van den toestand der betrekkingen met de vreemde mogten. Deze zijn alle vriendschappelijk en er heerscht eene goede verstandhouding, die echter wel hier en daar gewijzigd wordt door geschillen van eigenbelang en door onvoldane vorderingen.

PARIJS, den 31 December.

Er gaan vele klagten op tegen de concept-wet op de drukpers. De oppositie-partij beweert, dat zij de vrees der vrienden van 's volks vrijheden nog ver te boven gaat en zelfs strenger is dan de vijanden dier vrijheden hadden durven hopen. Men vertrouwt echter, dat deze wet door de Kamers, die beide in haar adres zoo vele gehechtheid aan de vrijheid der drukpers betuigd hebben, niet zal worden aangenomen. Toen de minister van justitie in de Kamer de beweegredenen van dat ontwerp voordroeg, vielen de Liberalen hem dikwerf met zeer bijtende aanmerkingen in de rede. Zij riepen, dat het eene wet was om de constitutie te believen; dat dezelve erger was dan de censuur, en onder anderen zeide de heer *Casimir Périer*, dat zij alleen ten doel had, om de boekdrukkerij in Frankrijk te vernietigen en die naar de Nederlanden overtebrengen, ten voordeele der vreemdelingen en der vrije landen.

— Van Madrid wordt geschreven, den 21 December: Ten gevolge van de aankomst van verscheiden couriers aan de engelsche ambassade, heeft de heer *Lamb* aan het spaansch gouvernement eene nota gezonden, die van veel gewigt moet geweest zijn, om dat dadelijk na de ontvangst de staatsraad bijeen geroepen is. Men zegt, dat de Ambassadeur voldoening geëischt heeft voor het gedrag van Spanje ten aanzien van Portugal, en zeer ernstige bedreigingen heeft gedaan, die het hof verontrust hebben. Eenige lieden verzekeren, dat de verschillen tusschen Engeland en Spanje zoude vereffend [illegible] laten, maar zelfs weder ten hove verschijnen zal.

Het schijnt intusschen stellig zeker, dat koning *Ferdinand* alle mogelijke voldoening aan Engeland en Portugal heeft [illegible] betrekkingen tusschen beide [illegible] eiland weder aangeknoopt zullen worden.

— Den 2 Januarij. De tijdingen, die men hier van Lissabon heeft, zijn van den 20sten en melden: dat de studenten te Coïmbra eene oproerige beweging beproefd hebben, maar door het garnizoen zonder moeite in order gehouden zijn.

De gouverneur van Almeida [illegible] opgerigten, die de plaats opgeeischt hebben, verdreven en ook te Amarante zijn zij afgeslagen. Zij hebben zich naar de overzijde der linie van de Tamego niet kunnen uitbreiden, maar zijn op alle punten, waar zij die rivier pogten overtetrekken, geslagen. Het corps van *Chaves* was steeds in Chaves, dat van *Montalegro* te Villa Real en dat van *Silveira* nabij Braganca.

— Van Madrid wordt den 26 december [illegible] het Gouvernement een korps troepen van zeven regementen militie, een regement van de garde en een regement jagers, te zamen zeven of acht duizend man, naar Estramadura en Oud-Castilie zenden zal, onder de bevelen van den generaal *Ruffit* die onafhankelijk zijn zal van de [illegible] dier provincien.

MENGELWERK.

Chlorure.

In de Groninger Courant van den 19 December ll. gelezen hebbende een berigt van de Commissie, belast met de bereiding en de aanwending der Chlorure-bereidingen, herinnerde ik mij een zeer belangrijk rapport [illegible] te hebben in het *Journal de Pharmacie et des Sciences Accessoires*, van Mei 1825; hetwelk ik de vrijheid neem, door middel van dit blad, het Publiek mede te deelen:

De hallen te Parijs, vooral die gene, waar visch verkocht wordt, verspreiden op zekere tijden van het jaar eene zoodanige verpestende lucht, dat de naburige bewoners vrees voor hunne gezondheid begonnen te koesteren; men had tevens opgemerkt, dat de bennen of korven, welke dagelijks tot den verkoop van visch gebruikt worden, alsdan, ook na dikwijls dezelver gedurige reiniging, een zoodanigen doordringenden stank verkregen, dat zelfs de visch, die volkomen frisch was, door slechts weinige oogenblikken in dezelve te vertoeven, aanmerkelijk was veranderd, en dat, gedurende het warme saizoen, deze bennen of korven opgestapeld in een der zalen van de hal, een onverdragelijke [illegible] verspreidden.

De generale Administratie der Hospitalen te Parijs, welke niets verzuimt, wat tot het welzijn der inwoners en tot bevordering der gezondheid van het publiek kan verstrekken, noodigde den heer *Henry* Chef van de centrale Apotheek, uit, om haar de middelen aan de hand te geven, ten einde deze ongemakkelijkheden, en voornamelijk de teenen korven, welke daar gebruikt worden, van de oorzaak dezer besmette lucht te zuiveren.

De heer *Henry*, door vele reeds in het werk gestelde proeven, overtuigd, dat het middel van den heer *Labarraque*, (dezelfde, waarvan in de Groninger Courant, van den 19 dezer, met zoo veel lof in melding gemaakt), die nuttig doel soo kunnen bereiken, verzocht de Administratie der Hospitalen gemelden heer uit te noodigen, om zich met hem te vereenigen, ten einde te beproeven, of men er toe konde geraken, om de vischbennen van dezelver smetstof te zuiveren, als de eerste oorzaak, waardoor de lucht verontreinigd werd.

Deze bennen zijn plat en van eene ronde gedaante; zij waren opgeven met eene laag van eene geleiachtige stof, zoodanig tusschen de holligheden der teenen vastklevende, dat eene herhaalde afwassching onmogelijk was dezelve aftescheiden.

Om met kennis van zaken te werk te gaan, liet men eene zekere hoeveelheid naar de centrale Apotheek overbrengen.

De eerste proef werd in dit etablissement door de heeren *Labarraque* en *Henry* genomen op 24 stuks van deze besmette vischbennen. Men ging op de volgende wijze te werk:

Twaalf korven werden gedurende 4 uren in gewoon water geweekt, ten einde de geleiachtige stof, die dezelve van alle kanten bedekte, er af te scheiden; deze weeking in het water deed de stof zoodanig opzwellen, dat dezelve gemakkelijk genoeg door het boenen met een boender van berkenrijs werd weggenomen. Deze eerste reiniging verrigt zijnde, spoelde men de korven met water af en liet dezelve droogen. Ondanks deze zorgvuldige reiniging, bleek dit middel geheel en al ontoereikende te zijn, om de stinkende smetstof tusschen het weefsel der bennen, en die texens de poren der der teenen scheen doordrongen te hebben, te vernietigen, daar dezelve inderdaad bij aanhoudendheid dezelfde reuk verspreidden, zelfs nadat se aan de lucht waren blootgesteld en gedroogd. Men nam toen zijn toevlugt tot het sodium chlorure.

Ten einde de verlangde uitkomst te verkrijgen, mengde men in eene tobbe 160 ponden water met één pond en 50 loden chlorure van 12 graden, bereid volgens het voorschrift van den heer *Labarraque*; in dit mengsel wierden 12 bennen gedompeld en door middel der boening met een stevige horstel gelukte het alle stinkende stof er af te scheiden, en dezelve geheel te vernietigen. Na deze bewerking, gedurende slechts een kwartier uurs, waren de bennen geheel zonder reuk.

Het is van belang hier te doen opmerken, dat in deze betrekking de chlorure in dezelfs aanwending te meer voordeel verschafte, daar dezelve behalven de chlore genoegzaam loogzout bevat, om de oliachtige stof, die de teenen doortrokken had, tot zeep te brengen. Het is bijkans overtollig er bijtevoegen, dat men bij eene tweede proef, op hetzelfde aantal bennen, eene gelijke uitslag verkreeg.

Men bepoeisde de kalk-chlorure in plaats van de sodium chlorure aantewenden; de eerste bleek dezelfde te zijn; daar echter de sodium chlorure vloeibaar is, en dus door de meeste arbeiders veel gemakkelijker kan aangewend worden, en daarenbenden de zeepwording beter bevordert dan de kalk, hebben gezegde heeren begrepen, dat dezelve in dit gevallen hier vernietiging der smetstof, de voorkeur verdiende. Men dompelde een gelijk getal bennen in water met loogzout bezwangerd; de geleiachtige stof was wel afgeschuiden, maar de reuk niet vernietigd; men was genoodzaakt dezelve in de chlorure te dompelen, om dit oogmerk te bereiken.

(het vervolg hierna.)

ADVERTENTIEN.

Heden morgen beviel mijne geliefde vrouw voorspoedig van een zoon.

P. HOESTEDE CRUIL.

Meppel den 30 December 1826.

Heden beviel mij voorspoedig van een zoon

Johanna Meijer, geliefde echtgenoote van

Beilen, J. VAN DER SCHEER.

den 3 January 1827. *Rijks Ontvanger.*

Op donderdag den 11 January 1827, des voormiddags te 10 uren, zullen, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, publiek worden verkocht eenige perceelen wed- en schiilhout, eenige dennen en een aantal zware en lange eikenboomen, alles op wortel staande te Oosterhoek, gemeente Eelde, geschikt voor scheepstimmerlieden enz.

Assen, den 1 January 1827. A. ROMAN.

Ten overstaan van den ondergeteekende Notaris zullen op Vrijdag den 12 January 1827, des avonds te zes uren, te Borger, in de herberg nagenoemd, publiek worden verkocht eene wel te nering staande HERBERG, daarbij behoorende HOF, twee afzonderlijke daarbij staande WONINGEN, eenig GROENLAND en eenig VEEN, alles staande en gelegen te Borger, en toebehoorende aan *R. Mannagh*, en wordende de herberg en hof door hem zelve bewoond en gebruikt.

Assen, den 5 January 1827. A. ROMAN.

Op woensdag en donderdag zijnde den 16den en 17den January 1827, telkens des morgens te 10 uren, zullen in het zoogenaamde Norgerhout, in de gemeente Norg, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, publiek worden verkocht een of meer 1000 EIKEN STAMBOOMEN, in het gemelde bosch op wortel staande.

Westervelde, J. TONCKENS.

den 6 January 1827. *Notaris.*

Op maandag den 15den, dinsdag den 16den en woensdag den 17den January 1827, telkens des morgens te 10 uren, zullen te Paterswolde, gemeente Eelde, publiek worden verkocht een of meer 1000 EIKEN STAMBOOMEN, toebehoorende aan den heer *W. Nicolai*, te Paterswolde, en op denzelfs buitenplaats aldaar op wortel staande.

Westervelde, J. TONCKENS.

den 6 January 1827. *Notaris.*

De erfgenamen van *Geert Jempes Bakker*, op de Nijtap, gemeente Roden, overleden, gedenken te overstaan van den ondergeteekenden Notaris, op woensdag den 17den January 1827, des avonds te 6 uren, ten huize van den kastelein *Jan de Boer* op de Nijtap, bij finale toeslag te verkoopen eene GROOTE BEHUIZINGE, Amsterdam genaamd, met een HOF, staande en gelegen op de Nijtap, gemeente Roden, geschikt tot allerhande affaires.

Westervelde, J. TONCKENS.

den 6 January 1827. *Notaris.*

Alle de genen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen den heer *Gerardus Aaman*, overleden te Zwolle, gelieven daervan opgave of betaling te doen, voor primo Maart 1827, aan den ondergeteekende, Notaris te Zwolle.

Mr. W. H. ROIJER.

Voor een zeer matige prijs uit de hand te koop, eene uitmuntende en zuiver toonhoudende PIANO-FORTE, van een octaaf en engelsch fabricaat; in eene ongemeen vrolijk gebloemde, mahoniehouten, rijk vergulden kast. Adres bij den Drukker dezer.

VOOR DE LOTELINGEN.

De ondergeteekende, *R. Dijkema*, woonachtig in het wijde van de Poelstraat, te Groningen, herinnert door deze die van de provincie Drenthe, dat hij zich voor de Liging der Nationale Militie, voor den jare 1827, even als de vorige ligtingen, belast met de verzorging van Plaatsvervangers en Nommer-verwisselaars, en weder op voorwaarden, dat de Geremplaceerden, gedurende den diensttijd, in de provincie, voor hunnen Plaatsvervanger geene vergoeding zullen verlangen, en dat zij over kan spreken des morgens, van 10 tot 2 uren, ten huize van *J. Donker*, Logementhouder te Assen. Een ieder wordt verzocht, om bewijs van den Burgemeester medetebrengen, hoe veel Lotelingen in 1827 invallen, welke goed zijn en hoe veel het contingent gepasseerde jaren geweest is.

Groningen, den 5 January 1827. N. PIKAART.

PRIJS VAN NEDERL. EFFECTEN.

Amsterdam, den 5 January.

Werk. Schuld 2½ pCt.	51½ à ¾	Amort. Syndic. 4½ pCt.	93 à ½
Recogn. idem dito . .	53 à ¾	Losrenten 2½ pCt. .	87½ à ¾
Kas-Billetten . . .	f 17½ à 18	Ned. Handelmaats. .	65 à ½

256ste KONINKLIJKE NEDERL. LOTERIJ.

Vijfde Klasse, 1ste — 6de Lijst.

No. 21399,	eene prem. van	f 1000	No. 21399,	eene prem. van	f 1000
— 34763,	een prijs van	1000	— 32479,	" " "	10000
— 26301,	" " "	1000	— 18450,	" " "	1000
— 25459,	" " "	1000	— 1077,	" " "	1000
— 4069,	" " "	1000	— 21[illegible],	" " "	1000
— 11962,	" " "	50,000	— 8515,	" " "	1000
— 12153,	" " "	1000	— 18763,	" " "	1000
— 1008,	" " "	1000	— 22009,	" " "	1000
— 25286,	" " "	1000	— 18607,	" " "	1000
— 9868,	" " "	1000	— 20[illegible],	" " "	1000

Te Assen bij C. VAN GORCUM, Provinciale Drukker.